

ANDREIDES GÁBOR

„Az az elvem, hogy szerénynek kell maradni” – Száll József egykori nagykövet a rendszerváltás idején

Száll József egykori diplomata 1945-től 1970-ig kisebb megszakításokkal, de folyamatosan külföldön képviselte Magyarországot. 1962-ben ért pályája csúcsára, mikor kinevezték római magyar követnek. Két ciklust szolgált Olaszországban. 1970-ben hazahívták, ő azonban rövid otthoni pihenést követően „a szabad világot választotta”. Az Olaszországban politikai menedékjogot kapott egykori nagykövet neve 1981-ben felbukkant az Itáliában nagy port kavart P2 szabadkőműves páholy-botrányban. Előadásomban 1989-től 1996-ig követem nyomon miként kapcsolódott össze a rendszerváltozás a volt nagykövet személyes sorsának alakulásával, illetőleg azt, hogy miképpen próbált visszatérni politikai kapcsolatainak felhasználásával a közéletbe az egykor kiterjedt kapcsolatokkal rendelkező diplomata. A „hazatérő” Száll Józsefet továbbra is titkok övezték, rejtélyek vették körül, személyével kapcsolatban a biztonságosnak tűnő távolságtartás egyáltalán nem csökkent. Még akkor sem, mikor 1991-ben a két évtizeddel azelőtt vele kapcsolatban meghozott ítélet (hazaárulás) alól bizonyíthatóság hiányában felmentették. Száll a szintén homályos háttérű és indíttatású Reménységmozgalom alapításakor így nyilatkozott: „katolikus hitem arra indított, hogy megbocsássak az ellenem vétkezőknek. De most nem is ez a fontos, hanem a jövő, az, hogy az általam kezdeményezett mozgalom meginduljon, hogy jó irányba forduljanak a dolgok és kialakuljon valamilyen szilárd etikai alapokon álló társadalom”. A gazdasági szakemberként visszatérő egykori diplomata 2004-ben hunyt el Leányfalun. Budapesten temették el.